

Luonnos 27.11.2018

Sisäministeriön asetus

vapaaehtoisen paluun avustuksesta

Sisäministeriön päätöksen mukaisesti säädetään kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) 31 §:n 2 momentin nojalla, sellaisena kuin se on laissa 673/2015:

1 §

Avustuksen hakeminen

Kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) 31 §:ssä tarkoitettua vapaaehtoisen paluun avustusta on haettava kirjallisesti sitä varten tehdyllä lomakkeella. Hakemus on jätettävä siihen vastaanottokeskukseen, jonka asiakkaaksi hakija on merkitty vastaanoton asiakasrekisteriin. ~~Ihmiskaupan uhrin, jolla ei ole kotikuntaa, on jätettävä hakemuksensa Joutsenon vastaanottokeskukseen.~~ Jos hakija ei ole minkään vastaanottokeskuksen asiakas, hakemus on jätettävä Maahanmuuttovirastoon.

2 §

Muiden hakemusten peruuttaminen

Ennen avustuksen maksamista koskevan päätöksen tekemistä päätöksentekijän on varmistettava, että hakijalle ei jää vireille kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta. Kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen peruuttamisesta säädetään ulkomaalaislain (301/2004) 95 b §:ssä.

Mahdollisuuksien mukaan on pyrittävä varmistamaan, että hakijalle ei jää vireille maahantuloon tai oleskeluun liittyviä muita hakemuksia tai asioita.

3 §

Poliisin lausunto

Ennen avustusta koskevan päätöksen tekemistä vastaanottokeskuksen tai Maahanmuuttoviraston on pyydettävä ulkomaalaisen oleskelukunnan poliisilta lausunto hakijan vapaaehtoisesta paluusta. Poliisin on viipymättä ilmoitettava, jos hakijan vapaaehtoinen paluu ei ole mahdollista.

Lausuntoa ei tarvitse kuitenkaan pyytää, jos poliisi on oma-aloitteisesti ilmoittanut, että palauttaminen viranomaistoimin ei ole mahdollista eikä estettä vapaaehtoiselle paluulle ole.

4 §

Avustuksen määrä ja laatu

Avustus myönnetään joko käteisenä rahana tai hyödykkeinä taikka molempina. Avustuksen suuruus paluumaittain ilmenee liitteestä. Jos paluumaata ei ole mainittu liitteessä, Maahanmuuttovirasto määrittelee mihin ryhmään maa kuuluu.

5 §

Alennettu avustus

Avustus voidaan myöntää alennettuna, jos katsotaan, että hakija ei ole täyden avustuksen tarpeessa tai on hänen henkilönsä liittyvä syy alentaa avustuksen määrää. **Avustuksen alentaminen on perusteltava päätöksessä.**

Avustus voidaan myöntää alennettuna tai jättää myöntämättä kokonaan, jos on perusteltua aihetta epäillä, että hakijan ilmeisenä tarkoituksena on käyttää väärin avustusjärjestelmää.

Perheen kanssa lähtevälle lapselle maksetaan alennettu avustus.

6 §

Korotettu avustus

Avustus voidaan myöntää korotettuna, jos se on perusteltua hakijan iän, vamman, sairauden, perhetilanteen **tai muun näihin verrattavissa olevan henkilökohtaisen syyn vuoksi** taikka jos hakija on ihmiskaupan uhri. **Avustuksen korottaminen on perusteltava päätöksessä.**

7 §

Avustuksen maksaminen

Avustuksesta enintään 200 euroa maksetaan Suomessa välittömästi ennen ulkomaalaisen poistumista maasta ja loput ulkomaalaisen kohdemaassa. Jos avustuksen maksaminen kohdemaassa ei ole mahdollista **tai on olemassa paluumaan olosuhteisiin liittyvä perusteltu syy**, avustus voidaan kuitenkin maksaa Suomessa kokonaisuudessaan **tai siitä voidaan maksaa Suomessa 200 euroa suurempi osuus.**

8 §

Palveluntarjoajan ilmoitusvelvollisuus

Vapaaehtoisen paluun toteutuksesta vastaavan palveluntarjoajan on ilmoitettava avustuksen myöntäneelle vastaanottokeskukselle tai Maahanmuuttovirastolle sekä poliisille, kun hakija on poistunut maasta.

Palveluntarjoajan on viipymättä ilmoitettava avustuksen myöntäneelle vastaanottokeskukselle tai Maahanmuuttovirastolle sekä poliisille, jos suunniteltu vapaaehtoinen paluu ei toteudu. Ilmoituksesta on käytävä ilmi perusteet, miksi paluu ei ole onnistunut.

9 §

Vapaaehtoisen paluun yhteistyöryhmä

Maahanmuuttovirasto asettaa yhteistyöryhmän, joka toimii Maahanmuuttoviraston tukena vapaaehtoisen paluun järjestelmän käytännön toimeenpanossa ja ohjauksessa. Yhteistyöryhmä edistää yhteistyötä ja tiedonkulkua viranomaisten välillä.

10 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019 ja on voimassa vuoden 2019 loppuun.

Helsingissä päivänä joulukuuta 2018

Sisäministeri Kai Mykkänen

Lainsäädäntöneuvos Jorma Kantola

VAPAAEHTOISEN PALUUN AVUSTUKSET MAITTAIN

Käteistuki (asetuksen 4 ja 5 §)

Käteistukea maksetaan maakohtaisesti seuraavasti:

A ryhmä

- normaaliavustus.....	1 500 €
- alennettu avustus	750 €

Afganistan, Angola, Bangladesh, Benin, Bhutan, Burkina Faso, Burundi, Djibouti, Etelä Sudan, Etiopia, Eritrea, Gambia, Guinea, Guinea Bissau, Haiti, Irak, Jemen, Kambodza, Keski-Afrikan tasavalta, Kongon Demokraattinen tasavalta, Korean Demokraattinen Kansantasavalta, Laos, Lesotho, Liberia, Madagaskar, Malawi, Mali, Mauritania, Mosambik, Myanmar, Nepal, Niger, Päiväntasaajan Guinea, Ruanda, Sambia, Senegal, Sierra Leone, Somalia, Sudan, Syyria, Tansania, Togo, Tšad, Uganda, Zimbabwe

B ryhmä

- normaaliavustus.....	800 €
- alennettu avustus	500 €

Armenia, Bolivia, Egypti, El Salvador, Filippiinit, Georgia, Ghana, Guatemala, Guyana, Honduras, Indonesia, Intia, Iran, Jordania, Kamerun, Kap Verde, Kenia, Kirgisia, Kongon tasavalta, Länsiranta, Marokko, Moldova, Nicaragua, Nigeria, Norsunluurannikko, Pakistan, Sri Lanka, Swazimaa, Tadzikistan, Tunisia, Ukraina, Uzbekistan, Vietnam

C ryhmä

- normaaliavustus	500 €
- alennettu avustus	300 €

Algeria, Argentiina, Azerbaidžan, Botswana, Brasilia, Chile, Costa Rica, Dominikaaninen tasavalta, Ecuador, Etelä-Afrikka, Gabon, Jamaika, Kolumbia, Kuuba, Kiina, Kazakstan, Libya, Libanon, Malesia, Mauritius, Meksiko, Namibia, Panama, Paraguay, Peru, Thaimaa, Turkki, Turkmenistan, Uruguay, Valko-Venäjä, Venezuela

D ryhmä

- normaaliavustus	200 €
- alennettu avustus	100 €

Albania, Bosnia ja Herzegovina, Entisen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Israel, Kosovo, Montenegro, Serbia, Venäjä sekä Euroopan unionin jäsenvaltiot.

Korotettu avustus (asetuksen 6 §)

Korotettu avustus on maasta riippumatta enintään 2 000 € aikuiselta ja 1 000 € perheen kanssa lähtevältä lapselta.

Hyödyketuki (asetuksen 4 §)

Hyödyketukea voidaan maksaa käteistuen sijasta sellaisiin Maahanmuuttoviraston määrittelemiін maihin, joihin hyödyketukea on mahdollista järjestää. Hyödyketuki on ryhmän A maihin enintään 5 000 euroa aikuiselta palaajalta ja muihin maihin enintään 3 000 euroa aikuiselta palaajalta. Perheen kanssa lähtevältä lapselta hyödyketuki kaikkiin maihin on enintään 1 500 euroa. Kun hakijalle maksetaan hyödyketukea, osa avustuksesta voidaan maksaa käteisenä kuitenkin niin, että kokonaisavustuksen määrä ei ylitä ryhmän A maihin 5 000 euroa ja muihin maihin 3 000 euroa aikuiselta palaajalta sekä 1 500 € perheen kanssa lähtevältä lapselta.